

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 125 • Maribor, sobota, dne 3. decembra 1938 • Leto XIII

Delavstvo se mora boriti za svoje socialne pravice

Delavstvo se ne bori zaradi svoje zaveze za svojo socialno enakopravnost v družbi. Bori se zaradi krivic, ki se mu gode in ki jih družba z vsemogočnimi metodami nalaga delavstvu in drugim delovnim slojem. Delavski boj za pravice torej ni šport.

Delavsko gibanje se je tega zavedalo od prvih početkov, ko je bolj in bolj pritiskal kapital in še obstoječi fevdalizem na njegove mezde in svobodo. Zabrajeval je izpočetka boje delavskega gibanja in imenoval njega voditelje za rotnike, veleizdajalce in upornike. Obsojal jih je celo na smrt in v prognanstvo. Celo na Angleškem so pred dobrimi 150 leti obsodili take »upornike« na smrt, češ, da so uporniki proti državnemu redu, čeprav so se borili za pravice, za socialno enakopravnost v državi, torej pošten in pravičen red.

Kdor ni čital zgodovine delavskega gibanja ali ni sam doživel takih neutemeljenih, skoraj perverznih trditev, bo mislil, da kaj takega ob zdravi pameti ne bi bilo mogoče. Vendar je pohlep po nadoblasti in hierarhično naziranje (eden gospodar, vsi drugi hlapi) minulih dob prav na podlagi teh trditev prelilo mnogo delavske krvi in mnogo jih je trpelo neizrečene duhovne in telesne muke po ječah ali sicer v svetu. Delavsko gibanje pa je raslo; kri mučencev je bila seme novih bojnikov za svobodo delavstva in za pravice delovnega človeka. Plemenitost človeška je tako velika, da prenaša krivice le do gotove meje, potem pa tem odločneje zahteva svojo pravico in svojo enakopravnost. Tak je naraven razvoj, ki ga ne prepreči nobena reakcija.

Reakcija pravi tudi, da je vsaka druga misel ali celo miselnost nevarna in pod zaščito te nevarnosti vztraja na svojem stališču. To ni nič drugega kakor doba pred tristo in štiristo leti, ko so se podložniki, kmeti in obrtniki, otepali tiranskega fevdalizma in klerikalizma. Ali otepali so se in človeštvo je napredovalo ter si priborilo v daljši trpki dobi vendarle do devetnajstega stoletja mnogo političnih in socialnih pravic.

Doba tragične človeškega razvoja nas zaradi tega ne sme ustrašiti. Poguma ne smemo izgubljati. Zakaj boj za pravico je vedno pošten, vedno moralno utemeljen, čeprav zahteva časih samopožrtvovalnost in tudi večje žrtve. Nobene prilike ne smemo zamuditi, da ne bi storili v interesu pravice svoje dolžnosti.

Verujemo, da so naše zahteve naravne in opravičene! Verujemo tudi, da je naravni razvoj, ki je najbolj logičen, naš najboljši zaveznik, ki ga ne more streti nobena takečasna umetna reakcija.

Kontrola nad delovanjem humanitarnih društev za vzajemno podpiranje

in strokovne organizacije

Minister trgovine in industrije Nikola Kabalin je izdal naredbu, ki določa nadzorstvo nad zavarovalnimi podjetji, pravilnik o ustanovah humanega značaja, ki se bavijo z zavarovanjem za pogreb in stroške za primer bolezni ali za penzijsko zavarovanje. Doslej glede teh ustanov slišali nismo bilo zakonitih dotočb. V državi je danes tisoče takih društev. Taki fondi so ustanovljeni tudi v drugih društvih in prosvetnih organizacijah, ki nudijo podobne podpore.

Naredbo je izdal trgovinski minister,

Tri milijone delavcev je stavkalo v Franciji

v znak protesta, da bi samo delavstvo nosilo žrtve za ozdravljenje državnega gospodarstva

Francoska glavna strokovna zveza je odredila 24 urno splošno protestno stavko proti vladnim odredbam, s katerimi se takorekoč docela ukinjajo Blumovi socialni zakoni, podaljšuje delovni čas, z uvedbo novih indirektnih davkov podražuje živila in nalagajo sploh vsa bremena za ozdravljenje francoskega državnega gospodarstva na ramena delovnega ljudstva.

Proti sklepu glavne strokovne zveze je francoska vlada, ki ji načeljuje ministrski predsednik Daladier, odredila mobilizacijo:

1. vseh delavcev in uradnikov državnih in samoupravnih oblasti,

2. vseh delavcev in uradnikov v podjetjih, ki so državna ali samoupravna last, torej vsega poštnega in železniskega osebja.

Obenem je zapretila vsem mobiliziranim delavcem in uradnikom z najtežimi

kaznimi, ako bi se odzvali pozivu na stavko.

Sporodno s temi odredbami je vlada poslala na pošto in železnico, zlasti v Parizu in po vseh večjih mestih tehnične čete, ki so imele nalogo, da vzdrže telefonski, telegrafski in železniški promet, v Parizu tudi promet na podzemski železnici.

Kako je potekla stavka?

V stavko so stopili predvsem rudarji, delavci v kovinski industriji, avtomobilskih tovarnah, gradbeni delavci, tiskarji, usnarji in živilci, torej vse one stroke, ki predstavljajo največji del delavstva.

Delno pa je stavkalo tudi uradništvo v državnih uradih, na občinah in pri drugih samoupravnih uradih.

Poštni in železniški promet, tako tudi promet na pariški podzemski železnici, je vzdrževalo vojaštvo, kljub temu pa se je razvijal zelo neredno.

V splošnem se računa, da je stavkalo okoli 3 milijone delavcev in nameščen-

Vlada pravi, da njen položaj ni omajan.

Predsednik vlade Daladier je izjavil po radiu, da je vlada zadovoljna in da stavka ni uspela, ker se je posrečilo, vsaj deloma vzdržati poslovanje v uradih poštne telegrafski, telefonski ter železniški promet.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je poudaril, da splošne stavke v drugih državah vodijo k diktaturi, francoska vlada pa na to ne misli, ker je diktatura francoskemu narodu tuj pojem.

Francoski parlament je sklican

za dne 8. decembra. Zasedanje bo poteklo najbrž v zelo napetem razpoloženju.

* * *

Vodja rumunskih fašistov ustreljen

Z njim vred je bilo na begu ustreljenih še 13 fašistov.

Iz Bukarešte poročajo, da je bilo v noči od 29. na 30. novembra t. l. ustreljenih v Ploestiju v Romuniji 14 fašističnih prvakov razpuščene »Železne garde«. Med ustreljenimi se nahaja vodja Corneliu Zelea Codreanu in njegov namestnik Constantinescu.

Uradno poročilo pravi, da so oblasti odredile prevoz 14 tih obsojencev iz jetnišnice v Ploestiju v vojaško kaznilnico. Transport se je vršil ponoči z avtomobili. Med potjo so bili avtomobili napadeni od neznancev. Razvilo se je streljanje med orožniki, ki so spremljali transport in napadalci. Med bojem pa so jetniki poskušali pobegniti. Ker so imeli orožniki strog ukaz, da preprečijo vsak pobeg in vsako nasilje, so brezobzirno streljali na uporne fašiste in jih vse pobili.

Vest o ustrelitvi 14-tih fašističnih prvakov je izzvala ogromno senzacijo ne samo v Romuniji, ampak tudi po vsej Evropi.

Skoro istočasno z dogodki, ki so se odigrali v zvezi s Češkoslovaško, je začel v Romuniji živahen fašistični pokret, čigar predstavnik je ilegalno delujoča organizacija »Železna garda«. Pretekli teden so fašisti izvedli tri atentate. Enega v Temešvaru, v ondot-

nem gledališču, kjer je bomba ubila tri ljudi, enast pa ranila, drugega pa v Cluju, kjer so na cesti streljali na rektorja ondotne univerze in njegovega spremljevalca, nekega detektiva. Rektor je bil težko ranjen, detektiv pa ubit. Tudi tretji atentat je imel za posledico več ranjenih.

Romunska vlada je po uvodni preiskavi prišla do prepričanja, da niti akcije, ki jo je začela razpuščena in ilegalno delujoča »Železna garda«, vodijo v inozemstvo. Značilno je, da je teroristična akcija začela v neposredni zvezi z obiskom kralja Carola v Londonu, kjer je bilo govora o razdelitvi gospodarsko političnih področij v jugovzhodni Evropi ter je Anglija izrecno poudarila svoj interes na Romuniji. Z naslonitvijo Romunije na Anglijo je seveda prekrizana pot vsakomur, ki bi hotel iz srednje Evrope proti vzhodu, bodisi v Ukrajino ali pa sicer na obale Črnega morja.

Romunija je zadnja leta kolebala in se nikakor ni mogla odločiti ali naj se nasloni na Nemčijo in Italijo ali pa na Anglijo in Francijo.

L. 1937. in v začetku l. 1938. je izgledalo, da se bo Romunija vrgla v naročje Nemčiji. V tej domnevi je potrdila svet preosnova vlade, padec liberalnega Tatarescovega kabineta in prihod na oblast predstavnika romunskih krščanskih fašistov sedaj že umrlega Goga. »Železna garda« se je tedaj že pogajala z Gogo radi enotnega delovanja in morebitne spojitve obeh organizacij, ko je nenadno prišlo do preokreta. Goga je bil odstranjen z vlade še predno je mogel izpeljati volitve. »Železna garda« razglašena in vsi njeni vidnejši predstavniki zaprti. Zapre so obtožili cele vrste terorističnih dejanj, ki so se izvršila že davno poprej, med drugim umora bivšega predsednika vlade Duce. Vodjo, nekdanjega študenta Codreanu, so z mnogimi drugimi obsodili na dolgoletno ječo.

Vlada se je upravičeno bala, da bi

Po izvolitvi prezidenta ČSR

Dr. Hacha novi prezident.

Dne 30. novembra je bila v Pragi volitev novega prezidenta Češkoslovaške republike.

Kot edini kandidat je bil postavljen dosedanji predsednik najvišjega upravnega sodišča dr. Emil Hacha.

Volitev se je udeležilo 312 senatorjev in poslancev. Za Hacha jih je glasovalo 272, 39 glasovnic je bilo oddanih praznih, ena pa je bila neveljavna.

O izvolitvi je bil dr. Hacha takoj obveščen in se je v spremstvu dosedanjega predsednika vlade generala Syrovega pripeljal v skupščino. Tu je položil slavnostno zaoobljubo, nakar se je podal v svojo rezidenco na grad Hradčane.

Volitev je ugotavljajo listi, da je izvoljenega dr. Hacha pričakoval ob prihodu iz dvorane rimski kardinal, ki mu je čestital in da se je dr. Hacha kot prvi predsednik republike od njenega obstoja udeležil naslednji dan svečane maše, kateri so prisostvovali tudi skoro vsi ministri, kolikor je katoličanov.

Izgleda, da so izvolitev dr. Hache predvsem podpirali Slovaki, ker je katoličan in je Slovak dr. Chvalkovsky, bivši rimski poslanik, baš radi tega, ker je protestant, moral odstopiti od kandidature.

Poročila tudi poudarjajo, da razen oficijelnih prireditev ni bilo v javnosti nobenega razpisnega razpisa.

Češkoslovaška seveda ne more drugače, kot iti po tej poti. Tak je položaj in pravilno je ugotovilo »Pravo Lidu« v eni svojih prejšnjih števil, da bi tudi izrazito levičarska vlada v sedanjih mednarodnih razmerah ne mogla voditi drugačne notranje in zunanje politike, kot jo vodi sedanja vlada.

zaprti fašisti s pomočjo tujih sil, ki so bile tu na delu, lahko utekli, zato je ukazala prevoz zaprtih fašistov s Codreanom na čelu iz civilne jetnišnice v vojaško kaznilnico. Kaj se je potem zgodilo med potjo, pove uradno poročilo. Ali to bala ali tisto tisto ali ne.

V Španiji ni nobenih večjih dogodkov

Na španskih bojiščih ni nobenih večjih bojev. Izgleda, da je nastopilo slabo vreme, ki ovira operacije na obeh straneh. Občuti se pa tudi izčrpanost.

Na obeh straneh je najbolj živahno letalstvo. Nacisti mečejo bombe na odprta španska mesta. Pred kratkim so

vrgli bombo na neko angleško ladjo. Dve angleški ladji pa so Francove ladje prisilile, da so se s svojim tovorom podale v špansko pristanišče Palmas. — Ladji sta bili natovorjeni s pšeno. — ... — toda angleška vlada zahteva sedaj pšenico nazaj.

Naši kandidati

na listi dr. Mačka za volitve v Narodno skupščino.

Beograjske »Radničke Novine« objavljajo:

Kosovska Mitrovica: dr. Živko Topalović, nam. Vladislav Miletić, trgovec iz Kosovske Mitrovice.

Niš (mesto): Milorad Belić, nam. Dobrovoje Popović, šofer.

Despotovac: Voja Veličković, tajnik Zveze rudarjev, nam. Dušan Bogosavljević, rudar iz Ravne reke.

Paraćin: Milorad Belić, nam. Dragoljub Nikolić, rudar iz Sisevca.

Leskovac: Kosta Stamenković, tovarniški delavec iz Leskovca, nam. Toma V. Kostić, poljedelec.

Ljubčki okraj: inž. Milan Milošević, nam. Svetislav Kuzmanović, poljedelec

Sarajevo (mesto): Jovo Jakšić in Ivan Unger, krojaški pomočnik, nam. Muharem Tuzlić, brivec in Gaon Izrael, trg. potnik.

Vršac: Joca Radivojević, kmet, nam. Konrad Eichhof, obč. delavec.

Podgorica: Blažo Jovanović, odvet.

prilavnik, nam. Milan Vuković, delavec.

Visočki okraj: Lekić Pavel, livar iz Vareša, nam. Šabanović Alija, rudar.

Zenica: Omerhović Muharem, rudar, nam. Radić Nedeljko, delavec.

Šid: Ilija Midrić, nam. Kuzman Slavujević, poljedelec.

Skoplje (mesto): Dragoslav Stanišić, odvet. pripravnik, nam. Milan Marković, kolar.

Prilep: Sotir Damević, kavarnar, nam. Spasoje Stefanović, delavec.

Bitolj: Veljko Ognjanović, nam. Gane Stefanović, delavec.

Brčanski okraj: Milan Marinković, nam. Hašim Rendić, delavec.

Belički okraj: Milutin Arandjelović, poljedelec, nam. Dragutin Kostić, poljedelec.

Jadranski okraj: Milivoje Stefanović, čevljar. pomočnik iz Loznice, nam. Zdravko Dražić, krojaški pomočnik.

Rudolf Beran novi predsednik vlade ČSR

Po izvolitvi novega prezidenta ČSR dr. Emila Hache, je podala češkoslovaška vlada generala Sirovega demisijo. Novo vlado je sestavil dosednji vodja agrarne stranke, poslanec Rudolf Beran, ki je obenem predsednik nove stranke Narodne edinosti, ki bo sedaj vladina stranka. Časopisi označujejo program predsednika Berana kot nadaljevanje smernic pokojnega poslanca Švegle in dr. Kramařa. Poslanec Beran je baje človek zdravega razuma češkega kmeta, ki ni obremenjen s teorijami in tudi v prejšnjih letih ni tiščal v ospredja demokracije, kakor tudi njegova agrarna stranka ne.

Pogodba med Anglijo in Francijo

Zahteva utrjenega miru

Kakor poročajo angleški listi, se prične v smislu dogovora med Chamberlainom in Daladierom konferenca angleških in francoskih generalnih štabov dne 4. decembra.

Francozi v primeru vojne ne računajo z angleško pomočjo na kopnem, pač pa z zračno. V tem pravcu skleneta Anglija in Francija pogodbo, ki gre obenem za tem, da se zračna oborožitev pospeši.

Dr. Avg. Reisman:

Iz spominov na avstrijska sodišča

8.

Superarbitracija — sedmič pri naboru.

Prvo leto svetovne vojne sem prebil še na univerzi v Pragi, ker mi je rekla avstrijska naborna komisija pred maturo, da sem za njo »untauglich« in me tako ob mobilizaciji niso pobrali. Nato sem vsled vojne hrane še bolj oslabil in tisti »untauglich« se me je držal zvesto tudi pri vedno pogostejših vojnih naborih. Kot pravnega pripravnika so me leta 1916. klicali že sedmič k naboru, ko so že devali zadnje ostanke rezervne armade na rešeto. Prav dobro imam v spominu vse te svoje sujunahe, ki smo stali v dolgi vrsti pušobne sobe mariborskega semenišča in čakali končne odločbe uniformiranih zdravnikov in višjih oficirskih šarž. Bili smo res »pogled za bogove«. Samo kdor je pri tem mislil na bodoče vojake na frontah, je moral v hipu obupati nad zmago Avstro-Ogrske. Zadnji Mohikanci.

Ce me je takrat srečal znanec, in je

bil kolikor toliko rahločuten, mi ni gledal v obraz, ampak »mimo«. Včasih je le komu ušlo, pa me je začel tolažiti, češ, saj ni tako hudo, bo že boljše. Če me je zopet srečal čez par tednov, sem mu bral prav jasno v očeh začudenje, kako da še vedno zemljo tlačim, ko pa je on v svojih mislih že davno napravil križ nad mojo življenjsko silo. Na licih sem imel takšne vdrtnine, da bi lahko služil za kako skromnejšo shrambo. Ko smo se pri naboru tako-le gledali eden drugega, nagi kandidati za nove soške ofenzive, smo si prav lahko preštevali rebra in se do kosti temeljito preštudirali brez rentgena.

Kljub temu so padle sodbje »tauglich« s polnim zaupanjem v življenjsko moč ostankov človeštva. Mene so si vendarle še nekaj časa ogledovali, skomigali z rameni, posebno zdravnik, toda armada je zahtevala čim večjo liferacijo živega materijala. Zdravnik si je pa mislil, »umijem si roke« in me je poslal k »superarbitraciji«.

Tam je bila zadnja in končna instanca. Vodil jo je zdravnik dr. Mörpurg iz Gorice v poslopju moškega učiteljskega. Slišal sem pa že, da je mož vester

Doma in po svetu

Poglavje o pozabljenosti. V »Slovincu« me nek »graficar« vprašuje, če sem še pozabil, kaj sem l. 1935 »vse pisal v »Delavski Politiki« o grafični stavki v zvezi z »Narodno tiskarno« in g. dr. Kramerjem. Radovednemu vpraševalcu naj bo to-le v odgovor: Ničesar nisem pozabil, tudi ne tega, kar sem napisal o katoliški »Jugoslovanski tiskarni«, ki je šla takrat solidarno z »Narodno tiskarno« v boj proti grafičarjem in le obžalujem, da vpraševalcu njegov spomin tako enostransko funkcijonira. Kar se moje osebe tiče, sem že večkrat dokazal, da znam braniti interese organizacije grafičnih delavcev. Želel bi, da bi jih znal braniti tudi dotični prijazni, toda žal neznan grafičar, ki se za svojo organizacijo tako malo zanima, da ne ve niti tega, da nimam več nobene funkcije v organizaciji. Eržen Viktor.

Bivši JNS voditelj v JRZ. Ker je JNS zavrgla unitaristični in centralistični program in se pridružila dr. Mačku, se je hrvaški voditelj JNS dr. Demetrović približal JRZ, ki ...

Hočejo, da se jim izroči zagrebška Delavska zbornica. Kakor poroča »Samouprava«, je organizacija Jugorasa v Zagrebu zaprosila ... da ji izroči upravo »Delavske zbornice« v Zagrebu. Predstavniki Jugorasa utemeljujejo to svojo prošnjo s tem, da je Jugoras najjačja delavska organizacija na Hrvaškem, s katero se URSSJ in pa Hrvaški radnički savez sploh ne moreta meriti.

Železnica št. Janž—Sevnica bo otvorjena dne 8. t. m.

Konferenca generalštabnih načelnikov armad držav Balkanskega sporazuma, t. j. Rumunije, Jugoslavije, Grčije in Turčije, je pričela dne 28. novembra v Atenah.

Von Ribbentrop, nemški zunanji minister, bb potoval v ponedeljek v Pariz k podpisu francosko-nemške nenapadne izjave.

Kaj namerava Nemčija s Slovaško? Dunajski radio je prenehal oddajati češka poročila, odkar se je Češka popolnoma preusmerila in izgubila svoje obmejne kraje v korist Nemčije. Zato pa je tembolj napadalen dunajski radio v slovaških poročilih, ki jih oddaja vsak dan po 1. uri. Ta poročila oddaja tako, kakor bi bila to volja Slovakov in izzveni vsako tako poročilo v duhu popolne slovaške samostojnosti in neodvisnosti ... Poročevallec vzpodbuja Slovake k popolnemu prelomu s Čehi, ki baje sploh niso sorodni Slovacom, ampak rasa čisto za sebe, pač pa, da so Slovaki v plemenski sorodnosti z Jugoslavlani, Rumuni, Madžari in Poljaki. Tudi Podkarpatska Rusija je zadnji čas prirastla k srcu temu poročevalcu in je videti, da si jo hoče Nemčija na vsak način obdržati za svoje zveze proti vzhodu in zato tudi niso dopustili, da bi jo Madžarska zasedla in dobila na ta način skupno mejo s Poljsko.

Poljska vlada in opozicija. Poljska vlada je pri volitvah v parlament zmagala s pomočjo volilnega reda, s katerim si je to večino že vnaprej zagotovila, zlasti še, ker kmetje in socialisti sploh niso šli volit, t. j. niso postavili svojih kandidatov. Kljub temu pa je bilo v novi poljski parlament izvoljenih nekaj zastopnikov narodnih manjšin. Izvolitev teh predstavnikov je vlada dopustila v pomanjkanju vsake druge opozicije. Da bi ji pa opozicija v parlamentu ne bila neprijetna, je iz-

dala nov poslovni red za parlament, v katerem je določilo, da morejo predlagati zakonske osnutke v parlamentu le skupine, ki štejejo najmanj 15 poslancev. S tem je zastopnikom narodnih manjšin zavezan jezik.

Poljski listi o rusko-poljski izjavi. Poljsko časopisje posveča veliko pozornost zblizanju med Poljsko in Sovjetsko Rusijo. Poljski dnevnik prinašajo članke s slikami Lenina, Stalina in Litwinova.

Italijanski fašisti so hudi nad meščani, ki sočustvujejo z židi. Glavni tajnik fašistične stranke Starace je izjavil te dni, da sočustvujejo z židi le tisti italijanski meščani, proti katerim se je fašizem boril že od vsega početka.

V Italijo bomo lahko izvozili blaga za 250 milijonov lir. Italija omejuje uvoz in dogovarja z vsako državo posebej, koliko in kakšnega blaga sme le-ta uvoziti. Doslej smo uvažali v Italijo letno za 180 milijonov lir, odslej pa se bo zvišala vrednost uvozne kvote na 250 milijonov lir. Od celokupne vrednosti uvoza odpade: 30 mil. na govedo, 15 mil. na perutnino, 25 mil. na pšenico, 15 mil. na koruzo, 15 mil. na kovine in 68 milijonov na različne vrste lesa.

Belgijska vlada v krizi. V belgijski vladi so nastali spori radi vprašanja podpore brezposelnim.

Politične posledice stavke v Franciji. Desničarske stranke so sklenile, da bodo z ozirom na potek splošne stavke naprej podpirale Daladierovo vlado.

Chamberlain in Halifax pojmeta v Rim. Obetani obisk v Rimu napravita angleški predsednik vlade Chamberlain in zunanji minister Halifax in se bo izvršil dne 11. januarja 1939. Gre za snovanje ... fa štirih ali petih veselil.

Angleški funt sterling pridobiva na vrednosti. Na beograjski borzi raste vrednost angleškega funta. Kdor je med tem prejel iz Anglije večja nakazila v funt sterlingih, je zadovoljen, ker bo ogromno profitiral pri zamenjavi funt sterlingov v dinarje. Država pa ne more biti zadovoljna, ker dvig funt sterlinga povečuje naše dolgove, ki jim imamo v Angliji. Je namreč velika razlika, ako plačamo za funt sterling 245 din ali pa 260 din.

Avstralska vlada je zvišala kvoto za naselitev nemških, avstrijskih in sužetskih beguncev. Istotako je izjavila uprava Južne Rodézije v Afriki, da bo povoljno rešila prošnje židovskih beguncev za naselitev v koloniji.

Narodi govore vedno manj jezikov. Po prvotnih ugotovitvah je govorilo na svetu 6760 narodov različne jezike, danes jih imamo le še 2796. To dokazuje, da narodi ali naglo izumirajo ali pa se prilagode novemu govoru, ki se staplja iz več jezikov.

Pristopajte k društvu za vpepeljevanje mrličev

**»OGENJ«
MARIBOR**

oskrbuje za umrle vpepeljitev v krematoriju v Gradcu. Sprejemnina, enkratna po starosti in mesečna članarina Din 15.—. Razen tega nimajo člani s pogrebom nobenih stroškov. Zahtevajte pravilnik na:

»Ogenj«, Maribor, Koroščeva ulica 8

in dober zdravnik. Vendar mi je bilo na potu k tej superarbitraciji precej tesno. V pisarni »Oberstabsarzta« ali kakor se je že imenoval najmočnejši takratni zdravnik v Mariboru, sem našel znanca z naših zborovanih narodno-radikalnega dijaštva Miloša Štiblerja, sedanjega predsednika Nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu, domačina iz Dravske doline.

Miloša Štiblerja sem spoznal pred vojno na prav originalen način, ki je tudi vreden, da ga zapišem v spomin duševne orijentacije predvojnega slovenskega dijača. Menda sem šel ob koncu pete ali šeste gimnazije s culo v roki na počitnice po prašni cesti proti Sv. Jakobu, ko pripelje za menoj mariborski izvošček mladega gospoda. Ta me ustavi in začne spraševati, odkod in kam in kje sem dobil znak »mačice« na suknji, ki smo jo takrat nosili slovenski svobodomisleci. Bil je Miloš Štibler, ki je začel s službo revizorja in se je tedaj peljal v Št. Lenart na revizijo. — Vzel me je na voz, kar se mi je seveda kot mlademu študentu tako dopadlo, da se tega še sedaj po tridesetih letih prijetno spominjam.

Ko me je torej pri končnem nadpre-

gledu za avstrijsko armado sprejel v pisarni dr. Mörpurga Miloš Štibler s svojimi še vedno mehkiimi očmi, mi je kar odleglo. Zdravniku sem hitro našteval bolezni, ki sem jih nosil dotlej uspešno skozi naborne komisije. Dr. Mörpurg me je pretipal in nato začel diktirati svojemu zapisnikarju Milošu Štiblerju, kaj vse je našel pri meni. Toda Miloš je znal že na pamet podobne »Befunde« in je rekel zdravniku, »že vem, že vem«. Zdravnik je še natrosil par latinskih besed, ki jih je Miloš Štibler stenografiriral, a potem je moral iz vsega tega diktata sam prepisati vse moje bolezni.

Takih pacientov je bila seveda vsak dan polna soba, tudi za menoj jih je stala krepka procesija in tako si zdravnik ni mogel zapomniti, kaj vse je za posamezne bodoče vojske napovedal. Miloš mi je torej lahko napisal kar vse najhujše napake in bolezni, kolikor se jih je tekom svojega zvestega službovanja v Avstriji naučil pri zdravniku in jaz sem dobil čez nekaj dni odlok, da sem za vse večne čase popolnoma neuporaben za vsako pomoč Avstro-Ogrski, »gänzlich untauglich«. Tako sem ostal celo svetovno vojno civilist. ...

Iz naših krajev

Naša proslava 20-letnice Jugoslavije

bo v soboto, 3. decembra 1938 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Uniona“ v Mariboru. Vstopnine ni! Pridite vsi!

TRBOVLJE

VOLILNI SHOD

se bo vršil v četrtek, dne 8. decembra s pričetkom ob 4. uri popoldne v dvorani »Delavskega doma«.

Na zborovanju poročajo: sreski kandidat s. Petejan Josip in nam. s. Murn Josip ter župan s. Klenovšek in drugi.

VOLILNI SESTANKI

s. Petejana Josipa, kandidata za srez laški: Retje: v soboto, dne 3. decembra ob 4. uri v gostilni Sušnik, istega dne ob 6. uri v gostilni Završček.

Sv. Marko: v nedeljo, dne 4. decembra ob 2. uri popoldne v gostilni Božič.

Knezdol: v nedeljo, 4. decembra ob 5. uri popoldne v gostilni Zadobovšek.

Doberna: v ponedeljek, dne 5. decembra ob 4. uri popoldne v rudniški kantini.

Klek: v ponedeljek, dne 5. decembra ob 5. uri pop. v gostilni Kranar.

Loke: v ponedeljek, dne 5. decembra ob 6. uri pop. v gostilni pri Ameršku.

Dosetje: v torek, dne 6. decembra ob 6. uri pop. v gostilni Kepa.

Na Tereziji: v torek, dne 6. decembra v gostilni »Delavski dom«.

Trbovlje: v sredo, dne 7. decembra v dvorani »Delavskega doma«.

Bonbonere in druga lepa darila za Miklavža v veliki izbiri po najnižjih cenah Vasi priporočila slaščičarna KOZINA.

Prireditve na Barbarin dan v »Delavskem domu«. V »Delavskem domu« se bo vršila proslava Barbarinega dne v nedeljo, dne 4. decembra z godbo in plesom. Igrala bo priljubljena delavska godba s kapelnikom g. Hudaricom. Posetite to rudarsko prireditev vsi. Vstopnina malenkostna.

ZAGORJE OB SAVI

Dramska predstava. Delavsko kult. društvo »Naprej« bo otvorilo dramsko sezono v nedeljo, dne 4. decembra t. l. z veseligrigro v treh dejanjih »VDOVA ROŠLINKA« v dvorani Zadruga doma na Lokah. Začetek ob 5. uri popoldne. Vabimo vse prijatelje delavskega odra, da posetijo predstavo in podpro delo dramskega odseka. Kdor si želi par uric zdravega smeha in zabave, naj nas poseti v nedeljo, v dvorani na Lokah, ne bo mu žal! Nasmejati se bo do solz. Za mladino neprimerno. Vljudno vabi odbor.

LAŠKO

Shod socialističnega kandidata s. Petejana. V nedeljo, dne 27. t. m. se je vršil ob 10. uri zvečer v »Unionu« shod v Laškem, na katerem so poročali trboveljski župan s. Klenovšek, delegat JNS iz Ljubljane in drugi.

SENOVO PRI RAJHENBURGU

Ne bi smeli jesti niti kruha. Pri nas na rudniku v Reštajnu imamo paznika J., kateri zelo težko gleda, ako rudar v službi zavzije svoj bori košček suhega kruha. Ker nam do danes niso niti najvišji gospodje tega branili, upamo, da se bo po tej pripombi tudi ta gospod na to navadil. Ako se stroj v obratu ne maže celih 8 ur, postanejo ležaji topli. Isto naj velja tudi za rudarje. K čim večji storitvi nas goni naše akordno delo, zato ni treba, da bi nas še g. J. Toliko za danes!

KRANJ

»Jugočeška«, dr. Vajs in delavstvo. Večkrat smo že poročali o tem, kako dr. Vajs postopa z delavstvom v »Jugočeški«. Poročali smo o njegovem priganjaskem sistemu, o tem, kako malenkostni vzroki zadostujejo za odpust, o občutnih denarnih kaznih in njegovem obnevanju z delavstvom sploh. Vse to so žalostna dejstva, ki so največje obsodbe vredna. Zlasti pa moramo protestirati proti psovanju delavstva. »Slovenski osel« bo menda še najlepša psovka, katere je bil že skoro vsak delavec večkrat deležen. Vsaka delavka, nad katero kriči, se poprej razkloja predno lo prenela hruliti. Ali je to inteligentna?! Ali je to človek? Zato svetujemo dr. Vajsu, naj še enkrat poskusi, če mu je mogoče, človeško postopati z delavci.

ŠTORE

Sporočamo žalostno vest, da je 23. novembra preminula v celjski bolnici po kratki boleznici naša mlada sodružica Lojzka Medved, delavka v šamotni tovarni. Zapustila je svoje mu žalujočemu možu tri nedoraste otroke. Težko prizadetemu je delavstvo šamotne tovarne priskočilo v kritičnem trenutku na pomoč s tem, da je namesto nagrobnega venca darovalo za otroke okroglo din 550. Posebej se še zahvaljujemo g. ravnatelju, ki je tudi s svoje strani priskočil prizadeti družini na pomoč. Sodružici Anici Jus pa se zahvaljujemo za to, da je požrtvovalno nabirala za družino med delavstvom. Družini izrekamo naše iskreno sožalje. Lojzko bomo pa ohranili v trajnem spominu. — Delavstvo šamotne tovarne.

Vollni shodi

Maribor levi breg:

Maribor: Volilni shod kandidata s. dr. Reisman, ki je bil sklican za petek, dne 2. decembra v dvorani na Ruški cesti, je uradno prepovedan.

Kamnica: V nedeljo, dne 4. decembra s pričetkom ob pol 8. uri zjutraj v gostilni Dimc.

Maribor: V nedeljo, dne 4. decembra s pričetkom ob 10. uri dopoldne v dvorani gostilne »Zlati konj« v Vetrinjski ulici.

Govorili bodo: kandidat za Maribor, levi breg, s. dr. Reisman, namestnik s. Bahun in s. Ulbl.

Maribor desni breg:

Pobrežje pri Mariboru: V petek, dne 2. decembra s pričetkom ob 7. uri zv. v gostilni Štok na Aleksandrovi cesti.

Sl. Bistrica: V nedeljo, dne 4. decembra s pričetkom ob pol 9. uri v dvorani hotela »Beograd«.

Slivnica: V nedeljo, dne 4. decembra s pričetkom ob pol 3. uri popoldne v gostilni Kosič, Hotinja vas.

Marija Brezje: V nedeljo, dne 4. decembra ob 3. uri popoldne v gostilni Marije Lešnik.

Tezno: V ponedeljek, dne 5. decembra ob 8. uri zvečer v gostilni Felič.

Govorijo ss. dr. Reisman, Grčar Viktor, Jelen Adolf, Čeh Alojz, Minodraž in Oblak.

Volilni shodi za kandidata s. Josipa Petejana in namestnika s. Dragotina Magdiča v srezu Maribor desni breg:

1. v Rušah v nedeljo, dne 4. decembra,

2. v Studencih v petek, dne 2. decembra,

3. v Poljčanah v nedeljo, dne 4. decembra, je oblast prepovedala, ker ...

MARIBOR

Naša proslava 20-letnice Jugoslavije

bo v soboto 3. t. m. ob 8. uri zvečer v »Unionu«

To soboto, dne 3. decembra t. l. ob 20. uri zvečer, prireditelj združene mariborske delavske kulturne organizacije v dvorani »Uniona«, na Aleksandrovi cesti, delavsko proslavo 20. letnice Jugoslavije.

Slavnost je namenjena najširšim krogom našega delavstva in bo zato vstop brezplačen, čeprav je spored zelo obširen. V svrhu kritja stroškov za prireditev bodo zaupniki prodajali spominske znake z napisom »20. letnica Jugoslavije«, ki si ga naj vsak nabavi in pride z njim na proslavo.

Proslava državnega praznika je potekla v Mariboru v znamenju večjih prireditev. Ogromen obisk je bil pri sokolski akademiji v »Unionu«. Dopoldne 1. decembra pe je bila manifestacija na Glavnem trgu, kateri je prisostvovala vsa šolska mladina. Zvečer, dne 1. decembra je bila razsvetljava mestnih poslopij: magistrata in gradu, po oknih zasebnih stanovanj pa so gorele sveče.

Dankove barake so zgorele. V sredo, dne 30. t. m. zvečer so zažgali Dankove barake in vagonarsko kolonijo. Ob ognju se je zbralo na tisoče ljudi, ki so gledali, kako ogajeni zublji uničujejo mariborski ghetto brezdomcev, v katerem so nekateri izmed njih preživeli vsa vojna leta. Pogorišče je obkrožilo vojaštvo in so za čas največjega ognja, ko je bilo treba braniti tudi sednje objekte, ker je veter raznašal iskre, odklopili električni tok v vsem mestu, da so preprečili kratak stik, ker vodi električna napeljava nad zemljiščem. — Občina upa, da je na ta način uničila mrčes, ki se je zaredil v »stanovanjih« bednikov, ...

Krščansko socialni tajnik se je poslovil. — Tajnik JSZ in banski svetnik Rozman je dal ostavko na mesto tajnika JSZ v Mariboru z utemeljitvijo, da gre na svoje posestvo in da ne bo več deloval na strokovnem področju. Sedaj pa si je menda premislil. Kakor se čuje, razpošilja na JSZ organizacije pozive, v katerih pravi da naj pretrga zveze z JSZ in slede njemu, ki ustanavlja neko novo organizacijo.

Kino »Esplanade« v novi moderni trinadstropni palači v Grajski ulici, ki jo je dal sezidati podjetni g. Valjak, bo prihodnje dni odprt. S tem bo imelo, poleg kina v Renčevski dvorani na Pobrežju, mestno središče tri velike kino-dvorane, kar bo za do gledno dobo

Ker je pričakovati velikega navala, naj vsakdo skrbi, da pride pravočasno, najbolje že nekaj pred 8. uro.

Spored je sledeči:

Godba Glasbenega društva železničarjev, kapelnik g. Schönherr.

Pevski zbor »Grafike«, dirigent g. Živko.

Deklamacije (člani »Vzajemnosti«).

Slavnostni govor s. dr. Avg. Reisman.

Pevski zbor pekovskih pomočnikov, dirigent g. Horvat.

Godba.

popolnoma zadostovalo. Občinstvo bi le želelo, da bi se vstopnine, ki so v Mariboru menda najvišje, primerno znižale; kakor čujemo, namerava g. Valjak v sedanjem kinu »Union« vzdrževati nekako ljudsko kino-gledališče po zmernih cenah od 3 do 10 din, kar pozdravljamo. Želeli bi pa tudi, da bi se programi izboljšali. V Mariboru čutimo v tem oziru nekako vistsmerjenost, kar se nam zdi čudno, ko vendar čitamo o filmih, ki so se dajali in se še dajejo v Beogradu in v Zagrebu in celo v Ljubljani, v Mariboru jih pa zaman pričakujemo. Saj ne zahtevamo ruskih filmov, čeprav so doli na jugu tudi večkrat na programu, ampak bi radi vsaj nekaj zapadnoevropskih in ameriških klasičnih filmov, kakor je bila »Dobra zemlja« in »Tovarištvo«. V Zagrebu so vrteli in še vrte: ameriški film »Tom Sawyer« in Disneyyeva »Snežulčica«, angleški film »Nekje v Tibetu«, francoski film »Mir na Raini« in »Oče Sergej« in češki filmi »Hordubal«, »Poročnik Rjepkin« in »Pastorka«. Vse to so visoko umetniška in vzgojna dela in ne vemo, zakaj bi jih Maribor ne smel videti. Ali so za Maribor kakšni drugi predpisi kakor za ostala mesta, kar ne moremo verjeti, ali pa igra tu vlogo neka osebna politika.

Strojnik in kurjač! Udeležite se sestanka Zveze strojnikov, strojevodij in kurjačev Jugoslavije, ki se bo vršil v nedeljo, dne 4. t. m. s pričetkom ob 9. uri v »Delavski zbornici«, Sodna ul. 9-II. Sestanek je zelo važen in brez izjeme za vse člane obvezen. — Odbor.

Na Miklavževanje vabi I. kolesarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru za v nedeljo, dne 4. t. m. v gostilno »Triglav« (preje Volter) v Košakih. Začetek ob 15. uri. Darila se sprejemajo istotam 4. t. m. od 14. do 18. ure.

LJUBLJANA

Povabilo. Vljudno vabim Franceta Bežlarija, da se ob priliki zgleda pri meni. — Dr. Jelenec.

Sodrug! Obliskujte frizerski salon J. KOSEC - LJUBLJANA Miklošičeva cesta štev. 18

CELJE

Na zadnji poti smo spremili v torek s. A. Korajžjo, zvestega člana kovinarske organizacije in dolgoletnega naročnika »Delavske Politike«. Njegovi sodelavci v Cinkarni ga bomo ohranili v najlepšem spominu kot zvestega borca za skupne delavske interese.

Zahvala. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so spremili mojega moža na zadnji poti. Zahvaljujem se s. Plankarju in vsem delavcem Cinkarne za venec in spremstvo. Zahvala vsem, ki so me ob težki izgubi tolažili in bodrili. — Korajžja N.

Poročilo v »Večerniku« o gledališki predstavi »Lampacij-vagabund« tukajšnje »Vzajemnosti« miho rečeno ni točno. Bolj na mestu bi bilo, ako bi rekli, da je zlobno. Prva predstava v soboto res ni bila dobro obiskana. Ali to gre na rovaš tistih temnih elementov, ki so širili po Celju vesti, da so vstopnice že vse razprodane. Drugi dan se je pa igra vršila skoro pred razprodano hišo. Par lož je bilo praznih, drugo pa vse nabito polno, posebno stojišča. Glede režiserja pa naj »Večernik« prepusti skrb izvoljenemu odboru.

Mestno kopališče bo od 1. decembra dalje odprto ob delavnikih od 13. do 20. ure, ter ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure. V ponedeljek bo kopališče zaprto kot doslej. Obratni čas je spremenjen radi prejšnjega dopoldanskega obiska.

Kino Dom - Celje

3. decembra »TAJNO POVELJE«, 4. decembra »OTOK SMRTI«, 5., 6. in 7. decembra »BELI TIGER«, 8. in 9. decembra »13 STO-LOV«. — Film smeja do solz.

JESENICE

Shod liste dr. Vladimira Mačka, Olip-Čelesnik

se bo vršil v nedeljo, dne 4. t. m. ob pol 10. uri dop. v »Delavskem domu« na Savi. Shod bo okrajni volilni zbor in bodo poročali na njem ss. Čelesnik Ivan, Kristan Cvetko in Jože Kopač iz Ljubljane ter gg. Pavel Olip, sreski kandidat, Tine Zupan in Andrej Uršič iz Ljubljane. Vabimo vse prijatelje delavskega odra, da prisostvovali.

Volilni sestanki liste Olip-Čelesnik:

Slov. Javornik pri Konjiču dne 28. t. m. ob 7. uri zvečer. Predsedoval je g. Joško Svetlin, zapisnik je vodil s. Mur Janez. Poročali so: g. Olip Pavel in ss. Čelesnik Ivan in Kristan Cvetko.

Podhod: v torek, dne 29. t. m. pri Žaloherju. Poročali so: g. Pavel Olip in ss. Čelesnik Ivan in Kristan Cvetko.

Radovljica: v sredo, dne 30. nov. pri Hiršmanu. Poročali so: g. Pavel Olip in ss. Čelesnik Ivan in Kristan Cvetko.

Nadaljnji sestanki se vršijo:

v nedeljo, dne 4. decembra ob 3. uri pop. v Kranjski gori v hotelu Razor; ob 5. uri v Podkorenu v gostilni Razingar; ob 7. uri zvečer v Ratečah pri g. Kirhmayr in ob pol 9. uri zv. v Mojstrani v »Gasilskem domu«. — V ponedeljek, dne 5. t. m.: Na Selu (Zabreznica) pri Osvaldu ob pol 7. uri zv., na Hrušici ob pol 9. uri zv. pri Ocepku. — V torek, dne 6. decembra: v Mošnjah pri Pernušu ob 6. uri zv., na Brezjah, pri Rešu ob 8. uri zvečer.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilme »Vrtinec« z Jeanom Gallandom. Med dodatki Paramountov zvočni tehnik in kulturni film. — Sledi za praznik: »Očetova pesem«.

Razpis nedeljske zdravniške službe pri Bratovski skladnici za mesec december 1938 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 1., 11. in 25. decembra t. l. g. dr. Keržan Bartol; 4., 18. in 26. decembra t. l. g. dr. Čeh Milan.

MEŽICA

Gledališka predstava. »Vzajemnost« Mežica uprizeri v soboto, dne 3. decembra t. l. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 4. decembra t. l. točno ob 4. uri popoldan Koržetovo veseligrigro s petjem in godbo »Čigav je grbi« v dvorani g. Toffa v Mežici. Vstopnina običajna. Vljudno vabi — odbor.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Širite naš list!

Obsodba s. dr. A. Reismana — razveljavljena

Dne 4. oktobra t. l. je bil odvetnik dr. Avg. Reisman pred okrajnim sodiščem v Dolnji Lendavi obsojen po § 302 k. z. radi žaljenja sodnika na 20 dni strogega zavora, din 4000 denarne kazni in din 500 povprečnine ter v izvršitev pogojne kazni celjskega sodišča, 10 dni zavora in 1000 din denarni kazni.

»Slovenec« in »Slovenski dom« sta se te obsodbe že neskončno veselila in prinašala cele članke, da bo moral dr. Reisman 20 dni sedeti. To sta poročala celo zagrebški časopisi.

Poročali pa smo že, da sta morala radi nesrečnih vesti v dotičnih člankih oba ljubljana

skaj dnevnika, kakor tudi njihovi zagrebški duševni bratci, prinesli popravke s dr. Reismana, ki so med drugim navajali, da bo dr. Reisman osedel prisojeno kazen le tedaj, če okrajno sodišče ne bo ugodilo njegovemu prizivu, ki ga je vložil zoper to obsodbo.

Okrajno sodišče je ugodilo prizivu. Ta teden pa je prišla iz Murske Sobotice sodbokrajnega kot prizivnega sodišča, ki je sodbokrajnega sodišča v Dolnji Lendavi razveljavilo in vrnilo okrajnemu sodišču v Doljo Lendavo v novo razpravo z nalogo, da izvede od dr. Reismana predlagane dokaze.

»Slovenec« in »Slovenski dom« sta se te obsodbe že neskončno veselila in prinašala cele članke, da bo moral dr. Reisman 20 dni sedeti. To sta poročala celo zagrebški časopisi.

Amnestija

za 31. december.

Za 1. december je bila izdana amnestija in pomilostitev, ki vsebuje sledeče določbe:

Amnestirani so vsi tiskovni pregreški in vsi prestopki po zakonu o gozdovih in sicer brez ozira na to, ali se je sodno postopanje že začelo ali ne in ali je bilo skončano ali ne.

Osebam, ki so bile ob izidu amnestije pravomočno obsojene na kazni, ki ni bila večja od 12 mesecev ali 5000 din, se odpušča neodsedeni oziroma neplačani ostanek kazni, pod pogojem, da pomilostitve v bodočih 3 letih ne zagreši nobene zločina in nobenega prestopka ali prekrška iz koristoljubja. Od te pomilostitve so izvzeti tisti, ki so bili obsojeni zaradi žalitev in klevet. Kazni, ki se odpuščajo, morajo biti pravomočne. To se pravi, da ni v teku nikakršna pritožba.

Delno se zmanjša kazni osebam, ki so bile pravomočno obsojene na večjo kazni od 12 mesecev in sicer:

Dotičnim, ki so bili obsojeni do 4 let, se odpusti 1 leto oziroma 6 mesecev. Če pa so bili že poprej obsojeni za kak zločin, samo za 6 mesecev oziroma 3 mesece.

Dotičnim, ki so bili obsojeni do 10 let, se odpusti 18, oziroma 9 mesecev. Če pa so bili že poprej obsojeni za kak zločin, samo 9 oziroma 5 mesecev.

Tistim, ki so bili kaznovani do 15 let, se zmanjša kazni za 2 leti, oziroma za 1 leto. Če pa so bili že poprej obsojeni za kak zločin, samo za 1 leto oziroma 6 mesecev.

Tistim, ki so bili kaznovani do 20 let, se zmanjša kazni za 3 leta, oziroma 18 mesecev. Če pa so bili že poprej ob-

sojeni za kak zločin, pa samo za 18 oziroma 9 mesecev.

Od amnestije in pomilostitve pa so izvzeti:

Vsi tisti, ki so bili poleg glavne kazni obsojeni na izgubo častnih pravic ali izgubo službe;

tisti, ki so bili kot javni organi obsojeni zaradi sprejemanja podkupnine; begunci, ki se skrivajo bodisi v notranjosti države ali pa v inozemstvu, da ne bi bila nad njimi izvršena kazni;

tisti, ki so bili obsojeni zaradi napravljanja krivih listin, po §§ 214, 215, 216 in 218 k. z., zaradi tatvine, vloma, poneverbe, razbojništva, goljufije, lažnjivega bankrota, oškodovanja upnikov, kaznivih dejanj pri konkurzu, oduševanju in zlorabljanju službenega položaja po §§ 314, 316, 319, 326, 328, 334 do 337, 344, 354, 355, 356, 359 in 397/II k. z.;

osebe, ki so bile obsojene zaradi špijonaže v korist kake tuje države;

osebe, ki so bile obsojene po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi, kakor tudi zaradi žalitev in klevet proti kralju, prestolonasledniku, kraljevskim namestnikom, tujim vladarjem, tujim poslanikom po §§ 307, 308, 309, 310 k. z.;

osebe, ki so bile obsojene kot vojniki ali civilne osebe v službi vojske in mornarice.

Na monopolske kazni se ta amnestija ne nanaša, pač pa je bila izdana posebna monopolska amnestija. Z monopolsko amnestijo pa je odpuščena oziroma zmanjšana kazni le dotičnim, ki so bili kaznovani zaradi nedovoljenega sajenja oziroma tihotapljenja tobaka in torej za naše kraje ne pride v poštev.

Iz Češkoslovaške

Poslanec Sidor poveljnik Hlinkove garde. Slovaki imajo sicer s Čehi skupno armado tudi po novi ustavi, a poleg tega so si oboje svojo posebno Hlinkovo gardo in je pravkar vlada pristala na to, da bo znani spvražnik Čehov, redaktor Sidor iz Bratislave vrhovni poveljnik teh Hlinkovih gard.

Novi prezident ČSR je pomagal pri zidavi Češke koč pod Grintovcem. Sedanji češkoslovaški prezident dr. Hacha je bil svoje dni navdušen turist. Zahajal je v Slovenijo na Karavanke in Kamniške planine. Aktivno je sodeloval pri zidanju Češke koč pod Grintovcem. Na neki fotografiji iz tistega časa ga je videti, kako nosi temeljni kamen za koč.

Koliko so pridelali sladkorja na Češkem? V 98 sladkornih tovarnah v ČSR bodo letos pridelali 5,26 milijona centov sladkorja namram 7,59 milijonom centom v preteklem letu.

Na Čehoslovaškem obnavljajo industrijo. Na Čehoslovaškem je bilo vloženih 170 prošenj za ustanovitev novih industrij, zlasti tekstilne. Vlada je že dovolila 60 podjetjem osnovanje podjetij. Industrijci so se večinoma preselili iz sudetskega ozemlja. Aktivnost republike je torej velika in bo kmalu nadomestila veliko izgubo svoje gospodarske pozicije.

Dr. E. Beneš ostane do spomladi v Londonu, na kar pojde predavati v Ameriko na vseučilišče.

JOSIP GAGEL
LJUBLJANA
Šolski drevored (Pod Lemenatom)

Zadnje vesti

Nova češkoslovaška vlada.

Razen ministrskega predsednika Berana so položili zaobljubo tudi vsi ostali ministri nove vlade. Podpredsedniški mesti v vladi zavzemata general Syrový in urednik »Slovaka« Sidor. V novi vladi ni nobenega pristaša bivšega predsednika dr. Beneša, pa tudi nobenega socialnega demokrata oziroma člana Narodne stranke dela. Člani vlade so po večini višji uradniki.

Francoska vlada proti stavkajočim.

Francoska vlada je sklenila kaznovati vse uradnike in delavce državnih podjetij, ki so se udeležili stavke. Med uradniki, ki so stavkali je mnogo profesorjev in tudi višjih uradnikov.

Glavni tajnik zveze strokovnih organizacij L. Jouhaux (Žuo) je bil razrešen vseh funkcij, ki jih je imel v upravnih odborih državnih ustanov, med drugim tudi v upravnem svetu francoskih železnic. Enako so bili razrešeni svojih funkcij tudi drugi predstavniki strokovnih organizacij v državnih korporacijah.

Delaški pravni svetovalec

Predčasni odpust učenke (Črna)

Vprašanje: Moja hčerka je bila že 6 mesecev za učenko pri šivili. Sedaj jo je le-ta odpustila, ne da bi imela za to kake zadostne razloge. Kam naj se obrnem?

Odgovor: Ker je bil odpust neupravičen, je dolžno po zakonu pristojno obrtno združenje posredovati in najti Vaši hčerki drugo mesto. Zato se obrnite predvsem na združenje. Ako hči kljub skrbnemu iskanju ne bi mogla dobiti drugega učnega mesta, lahko zahtevate od šivilje primerno odškodnino za izgubljeni čas.

Kavcija (Črna)

Vprašanje: Hčerko sem dal brivcu v uk. Brivec zahteva sedaj od mene naenkrat, da mu položim za hčerko večjo kavcijo. Ali sem dolžan kavcijo položiti?

Odgovor: Če ste se v učni pogodbi z mojstrom dogovorili, da mu boste položili tudi kavcijo, ste jo dolžni položiti, drugače pa ne.

Pokojnina iz Nemčije (Dol)

Vprašanje: Kot bivši rudar dobivam iz Avstrije pokojnino. Bil sem pa tudi dalj časa v Nemčiji in bi po mojem mnenju moral dobiti pokojnino tudi od nemške bratovske skladnice, pa je ne dobivam. Kam naj se obrnem radi te pokojnine?

Odgovor: Obrnite se na pristojno nemško bratovsko skladnico, pri kateri ste bili zavarovani.

Nezgodna renta (Prevorje)

Vprašanje: Že med vojno sem utrpel pri delu v rudniku na Gornjem Štajerskem nezgodo in sem dobival do leta 1920 tudi nezgodno rento. Od takrat ne dobivam nikake rente več, dasiravno še vedno trpim na posledicah nezgode. Ali bi mogel še naknadno izposlovati rento?

Odgovor: Rento so Vam ustavili gotovo zato, ker se je Vaše zdravje po zdravniških ugotovitvah toliko zboljšalo, da ni bila več podana po zakonu potrebna delanezmožnost. Naknadno bi mogli dobiti rento le, ako bi dokazali, da se je Vaše zdravstveno stanje radi posledic nezgode v zadnjem času znatno poslabšalo.

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13

priloga: ročne torbice, aktovke, denarnice, nahrbtnike itd. kot zelo praktična

Miklavževa darila

MALI OGLASI

Franc Kormannov nasl. Karl Rago
Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

Priporoča se

SPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. I. I. I. I.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

Glavna delavska zveza o stavki.

Havas javlja: Francoska delavska zveza pravi, da je stavka potekla brez kakršnihkoli incidentov, ki bi jih bil zakrivil delavci. Ne dvomno pa je akcija v zvezi z organiziranjem stavke morala pretrpeti neuspeh sprčo neobičajno obsežnih vladnih protistavk. Kljub temu pa je bila stavka izvedena v največjem mogočem obsegu. V kovinski in tekstilni industriji je v večini obratov počivalo vsako delo. V kemični industriji je stavalo do 95 odst. delavstva in nameščenstva.

Radi odpustov nove stavke.

Ker so nekatera industrijska podjetja odpustila delavce radi izvedene splošne stavke, so sedaj nastale v provinci nove stavke.

Prekinjeni odnosi med Belgijo in Barcelono.

Barcelonska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Bruslju v znak protesta, ker je belgijska vlada imenovala svojega zastopnika pri vladi v Burgosu, kljub temu, da se še ni izvedel umik prostovoljcev. Nato je tudi belgijska vlada odpoklicala svojega zastopnika v Barceloni.

Nova zapreka francosko-nemškemu sporazumu

Dne 5. t. m. je nameraval priti v Pariz nemški zunanji minister v. Ribbentrop na podpis francosko nemške nenapadalne izjave. Sedaj pa so nepričakovano nastale zapreke radi pisanja italijanskih listov, iz katerih je razvidno, da Italija zahteva za se francoski otok Korziko in pa Tunis v Afriki. Francoska vlada je zahtevala v Berlinu, da se berlinska vlada izjavi glede teh italijanskih zahtev. Dokler ne bo nemška vlada izjavila, da se s temi italijanskimi zahtevami ne strinja, ne bo podpisana nenapadalna izjava med njo in Francijo.

Pletenine iz lastne pletarne

na željo tudi po meri. Rokavice, nogavice, zimsko perilo, perje in čisti puh, copate, ovratniki, svilen perilo, krojaške potrebšline i. t. d. najceneje pri

„Lia“

Maribor, Aleksandrova cesta 19

Samoprodaja

Blaupunkt in Radione radio aparatov

pri M. Ozvatič, Maribor

Čafova 1 (poleg kina Union)

Pletene jopice

perilo, nogavice, rokavice za ženske, moške in otroke dobite najcenejše v novi trgovini

Vida, Maribor
Koroška cesta števil. 10

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inzerentih!

FRANC REICHER, MARIIBOR

Tržaška cesta 18 in Turbarjeva ulica, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnik cenah. Hitra izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

KOLESA, GRAMOFONE,

šivalne stroje, otroške vozičke popravila dobro in po kulantnih cenah znana trdnica. **JUSTIN GUSTINČIČ**, mehanik delavca, **MARIIBOR**, Tattenbachova ulica 14. Shramba koles čez zimo.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Le konzervir izdaja in ureja Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru. predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.